

Vážení rodiče,

na základě rozhodnutí MŠMT o úpravách RVP bude následně upraven i ŠVP Jungmannovy ZŠ. Na této stránce máte základní informace z MŠMT, na jejichž základě bude ŠVP upraven.

Po zapracování všech změn budete o ŠVP informováni, a to nejpozději do konce školního roku.

Druhý cizí jazyk zachováváme pro žáky, kteří mají zájem od 6. ročníku (tak jako dosud). Ostatní žáci, kteří si druhý cizí jazyk nevyberou, budou mít (je i v současnosti v 6. a 7. ročníku) rozšířený český jazyk. V 8. ročníku již ale musí mít druhý cizí jazyk a zde jim nabídneme jazyk německý – základy na komunikační úrovni A1.

Dále bychom chtěli postupně rozšířit výuku informatiky do 8. a 9. ročníku.

Mgr. Ivan Souček

Informace o úpravách Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Práce na úpravách Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), který je podle oddílu A části A1 nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, určený pro obor vzdělání 79-01-C/01 Základní škola, byly zahájeny na podzim roku 2011. Po zvážení všech okolností a po dohodě s odbornými pracovními týmy se přistoupilo k úpravám, které vzešly z **mezirezortních jednání**, a to s Ministerstvem financí (MF), Ministerstvem vnitra (MV), Ministerstvem obrany (MO), Ministerstvem dopravy (MD), Ministerstvem zdravotnictví (MZ) ve spolupráci s Výborem na ochranu rodičovských práv (VORP), a Úřadem vlády (ÚV). Na základě těchto jednání byla do RVP ZV **začleněna (pouze finanční gramotnost), dopracována nebo upravena některá aktuální a důležitá témata**, jež mají své opodstatnění ve vládních dokumentech nebo v legislativních dokumentech příslušných rezortů.

Při úpravě vzdělávacího oboru Matematika a její aplikaci se vycházelo především z **požadavků mezinárodních výzkumů**; při úpravě vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk ze **Společného evropského referenčního rámce pro jazyky** a rovněž bylo přihlédnuto k záměrům v oblasti jazykového vzdělávání v ČR a jeho srovnatelnosti se zeměmi EU, kde více než polovina členských zemí EU má povinnou výuku druhého cizího jazyka ve stejném věku dítěte.

V této souvislosti je nutné **zdůraznit**, že všechna výše uvedená témata RVP ZV **již nyní víceméně obsahuje**. Účelem úprav bylo na daná témata **více upozornit a zdůraznit jejich důležitost v dnešní době**. Očekávané výstupy nejsou tudíž navýšeny, ale **pouze upraveny nebo změněny**. Školy tedy nebudou muset provádět žádné velké zásahy do stávajících ŠVP, kromě vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk, jejichž úpravy jsou rozsáhlejší. **Všechny případné úpravy však mohou začlenit formou jednoho dodatku ke stávajícímu ŠVP.**

Podrobný přehled hlavních úprav RVP

Cizí jazyk a Další cizí jazyk

Na základě zjištění pracovních skupin pro cizí jazyky a upozornění učitelské veřejnosti, České školní inspekce (pohovory s učiteli a další), že výstupy vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk v náročnosti na žáka ne zcela odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci jazyků, byla přepracována vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace – vzdělávací obor Cizí**

jazyk. Vzdělávací obor *Další cizí jazyk, který byl také přepracován, byl začleněn do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, namísto v kapitole Doplnující vzdělávací obory (DOV).*

Zároveň byla řešena jeho závaznost pro žáky a školu. Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností **nejpozději od 8. ročníku** v minimální časové dotaci 6 hodin. Vzhledem k posilování významu výuky cizích jazyků musí škola daných 6 disponibilních hodin využít pouze pro výuku Dalšího cizího jazyka.

! Toto neplatí v roce 2013/2014 pro 9. ročník !

Důvody: Region České republiky nedisponuje přirozeným vícejazyčným prostředím tak jako některé evropské státy. Z ekonomicko-politických a kulturních důvodů je ovšem pro občany této země nesmírně důležité mít schopnost komunikovat alespoň ve dvou cizích jazycích, tj. nejlépe v jednom z globálních jazyků a v jednom z regionálně či kulturně blízkých jazyků. Koncept cizojazyčné výuky v anglosaských zemích nebo v zemích s historicky daným vícejazyčným kontextem, jako je Švýcarsko, Lucembursko či Belgie, není pro ČR plně relevantním srovnáním. Kde ale můžeme hledat čtené společné vývojové linie, jsou země bývalého východního bloku. Všechny tyto státy musely projít obdobným porevolučním vývojem jako Česká republika. Až doposud se potýkají s podobnými problémy jako české jazykové vzdělávání, tj. s nedostatkem kvalifikovaných učitelů, nedostatkem učebních pomůcek a učebnic, především pro jazyky vyučované v pozici druhého jazyka. **Ve všech zemích bývalého východního bloku je další cizí jazyk do kurikula zařazen v průměru od 7. ročníku jako POVINNÝ.** Pokud byl v některé z těchto zemí v posledních letech měněn status druhého cizího jazyka, tak vždy z volitelného na povinný. Při úpravě statutu druhého cizího jazyka je obecnou tendencí zahajovat výuku co nejdříve. Zavedení výuky dalšího cizího jazyka, alespoň v podobě, která je v RVP ZV významně přispívá k rozšíření celkového rozhledu žáka. Až zavedením dalšího cizího jazyka lze hovořit o naplňování principu mnohojazyčnosti. Přitom nelze očekávat, že žáci budou umět všechny jazyky stejně dobře, ale budou se moci díky nim dorozumět.

Výuka dalšího cizího jazyka vyžaduje odlišnou metodiku než učení prvnímu cizímu jazyku, jak potvrzují výzkumy Bochumského kruhu didaktiků.¹ Výuka dalšího cizího jazyka by měla probíhat kvalitativně zcela odlišně od realizace výuky prvního cizího jazyka. Žák je jednak již poměrně zkušeným uživatelem prvního cizího jazyka a bude při výuce dalšího cizího jazyka zcela pochopitelně hledat podobnosti mezi oběma cizími jazyky. Proti častým argumentům učitelů, žáků a rodičů, že žák již nezvládne výuku dalšího cizího jazyka, lze namítnout argument, že při výuce cizího jazyka na úrovni A1 – A2 dle SERRJ nelze očekávat, že žák nabude ucelené znalosti cizího jazyka. Žák by se měl s novým cizím jazykem seznámit a měl by se naučit zcela jednoduše komunikovat v základních komunikačních situacích.

Zavedením dalšího cizího jazyka bude kromě angličtiny podpořena výuka ostatních cizích jazyků, bude oživena klesající tendence výuky jiných jazyků než angličtiny a bude podpořeno fungující další vzdělávání učitelů cizích jazyků.

Dokumenty: MŠMT tímto rozhodnutím alespoň částečně naplňuje doporučení EU o zavedení dvou povinných cizích jazyků do výuky v základním vzdělávání a směřuje k uplatňování principu mnohojazyčnosti (viz např. doporučení Evropského parlamentu z 13. 12. 2001, usnesení Evropské rady z Barcelony 2002, akční plán Evropské komise z roku 2003, Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost z roku 2005 apod.).

¹ Bahr, A., Bausch, K.-R., Helbig, B., Kleppin, K., Königs, F. G., Tönshoff, W.: Forschungsgegenstand Teriärsprachenunterricht. Ergebnisse eines empirischen Projekts, Bochum 1996, s. 219.

Matematika a její aplikace

Důvody: Vzhledem k požadavkům, které jsou kladeny na žáky 1. stupně ZŠ při mezinárodních výzkumech TIMSS a PISA bylo ve vzdělávacím oboru **Matematika a její aplikace přesunuto učivo o zlomcích a desetinných číslech již na 1. stupeň ZŠ** (nyní se s ním začíná až na 2. stupni). Tento požadavek byl doporučen také Jednotou českých matematiků a fyziků.

Detailní rozbor výsledků českých žáků 4. ročníků v matematické části mezinárodního šetření TIMSS ukázal neobyčejně velkou relativní neúspěšnost našich dětí při řešení úloh z tematického okruhu zlomky a desetinná čísla. Příčinu je třeba hledat ve struktuře kurikula české základní školy. Ukazuje to na odlišný přístup k zařazování tohoto učiva v zahraničí a u nás a na některé širší souvislosti postavení matematiky v kurikulu. Porovnání průměrné úspěšnosti ukázalo, že čeští žáci podali ve srovnání s průměrem ostatních zemí srovnatelný nebo lepší výkon ve všech oblastech učiva kromě tématu zlomky a desetinná čísla. Ve zlomcích a desetinných číslech jsme za ostatními účastníky výzkumu zaostali zhruba o 18 procentních bodů (ČR – úspěšnost 22 %, průměr ostatních – úspěšnost 40 %, tedy naši žáci mají průměrnou úspěšnost zhruba poloviční). Také porovnání úspěšnosti v jednotlivých úlohách ukázalo, že mezi deseti úlohami, v nichž čeští žáci relativně nejhůře uspěli, je šest úloh z oblasti zlomků a desetinných čísel, a je to zároveň prvních šest úloh v pořadí relativní obtížnosti pro naše děti (počítané jako rozdíl mezi obtížnostmi pro naše žáky a ostatní žáky).

Z uvedených důvodů došlo k opětovnému posunu zahájení výuky o zlomcích a desetinných číslech zpět na 1. stupeň ZŠ. Zde je nutné připomenout, že v předchozích vzdělávacích programech (tedy do roku 2005) bylo toto učivo na 1. stupni ZŠ již zařazeno. Nejedná se tedy o žádnou zásadní změnu, ale spíše o návrat k prověřenému. Některé školy i v současnosti, při výuce dle RVP ZV, zařazují nad rámec povinného učiva neformální přípravu pojmu zlomek a desetinné číslo na 1. stupni ZŠ.

Dokumenty: Mezinárodní výzkumy TIMSS a PISA, výroční a tematické zprávy ČŠI.

Úpravy provedené na základě mezirezortních jednání:

Dopravní výchova (MD)

Důvody: Nárůst smrtelných a dalších úrazů dětí a žáků v silniční a železniční dopravě, získání řidičského průkazu mladistvými na malé motocykly a následná nehodovost – **proto zdůraznění především na 2. stupni ZŠ.**

Dokumenty: Dopravní politika České republiky pro léta 2005 – 2013 (schválena usnesením vlády č. 882 dne 13. července 2005), Usnesení Rady vlády pro BESIP č. 30 z roku 2012, Národní Strategie BESIP 2011 – 2020.

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (MV)

Důvody: Zrušení civilní obrany bez náhrady a na základě toho naprostá neinformovanost obyvatelstva o chování při mimořádných událostech - zkušenosti např. ze záplav v ČR.

Dokumenty: Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení, Národní program ochrany kritické infrastruktury, Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 17. ledna 2008 č. 4, Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obrana vlasti (MO)

Důvody: Absence tématu v RVP ZV, zrušení povinné vojenské přípravy a na základě toho neinformovanost občanů o jejich povinnostech týkajících se obrany vlasti.

Dokumenty: Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, § 52 Příprava občanů k obraně státu, odst. (5) „Za odbornou přípravu občanů k obraně státu podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů odpovídají ministerstva, jiné správní úřady a obce. Ministerstvo spolupracuje s MŠMT na zabezpečení odborné složky obsahu vzdělávání ve vydávaných učebních dokumentech v oblasti přípravy občanů k obraně státu.“

Korupce (ÚV)

Důvody: Boj proti korupci - při zpracování Strategie na léta 2013 a 2014 vyplynulo z revize Strategie na léta 2006 až 2011, že byl touto strategií MŠMT uložen úkol týkající se zapracování problematiky boje s korupcí do rámcových vzdělávacích programů. Požadavek MŠMT byl částečně akceptován při této revizi s tím, že Úřad vlády (odbor pro koordinaci boje s korupcí) bude spolugestorem tohoto úkolu a v období 2013 – 2014 navrhovaná témata připraví komplexně pro začlenění do všech vzdělávacích dokumentů v příštích letech.

Dokumenty: Úřad vlády - Příprava implementace vzdělávacích témat k získání právního povědomí žáků do rámcových vzdělávacích programů v oblasti korupce a korupčního jednání, občanskoprávní a trestněprávní odpovědnosti, a možných důsledků.

Finanční gramotnost (MF)

Důvody: Vybavení žáků takovými znalostmi, dovednostmi a hodnotovými postoji, aby byli schopni finančně zabezpečit sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupovat na trhu finančních produktů a služeb. Jako finančně gramotný občan by měl být schopen orientovat se v problematice peněz a cen a měl by být schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Dokumenty: Usnesení vlády č. 1594 ze dne 7. prosince 2005, Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách (2007), ve které je obsažen Standard finanční gramotnosti (tento materiál byl vypracován MF ve spolupráci s MŠMT a MPO), Strategie finančního vzdělávání/Národní strategie finančního vzdělávání (2007/2010).

Sexuální a rodinná výchova

Důvody: Nestátní neziskové organizace i jednotlivci (petice) požadovali zdůraznit „pochopení významu sexuality a jejího zapojení do vztahu v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, pochopení významu zdrženlivosti v dospívání a uvědomění si důležitosti odpovědného sexuálního chování“.

Dokumenty: MZ - Zdraví 21, cíl 4 – ZDRAVÍ MLADÝCH (vytvořit podmínky, aby do roku 2020 mladí lidé byli zdravější a schopnější plnit svoji roli ve společnosti), dílčí úkol 4.4 Snížit o třetinu počet těhotenství u dospívajících dívek - prevence rizikového chování, vhodnost odsunutí sexuálního startu v dospívání.

Další úpravy RVP:

V *obecných částech* RVP došlo pouze k minimálním úpravám. V části *A v kapitole 1 Vymezení RVP ZV v systému kurikulárních dokumentů* byl doplněn *graf 1 – Systém kurikulárních dokumentů* o další vydané RVP (RVP pro jazykové školy a RVP pro umělecké vzdělávání) a v *kapitole 5 Vzdělávací oblasti* byl vyhotoven nový *graf 2 – Směřování k utváření rozvíjení klíčových kompetencí žáků*, který byl doplněn o standardy vzdělávání vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Matematika její aplikace a Cizí jazyk, které se staly Opatřením ministra č.j. MSMT-1236/2012-22 součástí RVP ZV.

V části *D v kapitolách Struktura ŠVP pro ZV a Struktura ŠVP pro ZV na nižších stupních víceletých gymnázií* byly upraveny některé body. V bodu 1- *Identifikační údaje* se vypouští slovo předkladatel, protože ředitel školy ŠVP v souladu se zákonem nikomu nepředkládá. V bodu 2- *Charakteristika školy* se vypouští část vybavení školy a upravuje se znění části spolupráce s rodiči a jinými subjekty a uvádí se to zde jako doporučující údaj. V bodu 6 – *Hodnocení výsledků vzdělávání žáků* se vypouští část autoevaluace školy, protože podle školského zákona se již samostatně neprovádí, ale je součástí výroční zprávy; vyhodnocování ŠVP a jeho jednotlivých částí (hodnocení školy v rámci výroční zprávy) je zpracováno v části D v kapitole 11 Zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu.

Pro školy budou zpracovány vzorové dodatky k ŠVP, které budou zveřejněny na webových stránkách MŠMT, a to během měsíce dubna.

Příloha LMP

Příloha RVP ZV – LMP nebyla součástí úprav RVP ZV. V současné chvíli probíhá diskuze nad zněním § 16, který bude novelizován v rámci připravované novely školského zákona. Podoba této přílohy může být odvozena, teprve až od konsenzuálního znění úpravy § 16. Nejdříve tedy po schválení návrhu úpravy školského zákona na úrovni MŠMT.

V Praze dne 29. 1. 2013